

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Római Katolikus Teológia Kar
1.3 Intézet	Didaktikai Teológia Intézet
1.4 Szakterület	Római Katolikus Teológia
1.5 Képzési szint	Alapképzés (B.A.)
1.6 Szak / Képesítés	Didaktikai teológia

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve		Dogmatika: Krisztológia, mariológia					
2.2 Az előadásért felelős tanár neve			Dr. Vik János				
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve			Drd. András Szabolcs				
2.4 Tanulmányi év	2019- 2020	2.5 Félév	2	2.6. Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Kötelező – alap

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					24
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					44
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					24
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					1
Vizsgák					1
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszámja					94
3.8 A félév össz-óraszámja					150
3.9 Kreditszám					6

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	• nincsenek
4.2 Kompetenciabeli	• nincsenek

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• táblával és vetítővel felszerelt előadóterem
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• táblával és vetítővel felszerelt előadóterem

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A krisztológiának, mint a keresztény teológia központi témájának megértése és értékelése • Jézus Krisztus személyének, mint a keresztény hit konkrét tájékozódási pontjának értékelés. • A szembenézés és a kritikus reflexió képessége azokkal a nehézségekkel és esélyekkel kapcsolatban, amelyek korunkban jellemzik a Názáreti Jézus Krisztus személyére és örökségére vonatkozó teológiai erőfeszítéseket. • A Jézus anyjára irányuló teológiai reflexió időszerűségének megismerése. • Az mariológiai kérdésekre vonatkozó ökumenikus párbeszéd terén tapasztalható közeledés felismerésének képessége. • Képesség arra, hogy a mariológiai reflexió ekkleziológiai összefüggésekben történjen.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A kritikus gondolkodás, ill. reflexió képessége • A kooperatív tevékenység képessége • Digitális kompetenciák fejlődése

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • Annak felismerése és az érvelés útján történő megvizsgálása, hogy a keresztény hit alapvetően Jézus Krisztusba vetett hit. • Annak az igazságnak reflexió útján történő kibontása és elmélyítése, hogy Jézus Krisztus tárja fel a bizalmon alapuló helyes kapcsolatot Istennel, és az igazán humánus, szolidáris kapcsolatot az emberekkel és a többi teremtménnyel. • Annak felmutatása, hogy a mai mariológiai reflexió tudatosan ökumenikus perspektívában összekapcsolja a Jézus anyjára vonatkozó bibliai és történelmi hagyományt a mai ember lényeges kérdéseivel és törekvéseivel.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • Annak felismerése és elmélyítése, hogy az alulról, a történelmi ember Jézusból kiinduló krisztológiát átfogja és ténylegesen teológiailag megalapozza a felülről, az Isten örök Fiából vagy az Istenember egy személyében lévő két természetből kiinduló krisztológia; s hogy a Názáreti Jézus Krisztus története ebben az összefüggésben értelmezhető Isten szerető önküresítésének és lényegi önközlésének történeteként. • Annak felismerése, hogy a teológiai reflexió akkor képes feltárni Jézus anyjának jelentőségét Isten üdvözítő tevékenységében, ha elfogadja, hogy Isten az emberrel a történelem konkrét útján jár.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Bevezető előadás	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	
<i>Krisztológia</i> – Megközelítés; Dogmatörténelmi	Előadás, a hallgatók	Kessler: <i>Krisztológia</i> , 251–

fejlődés: Különböző krisztológiai típusok.	interaktív bevonása	254; 343–354.
<i>Krisztológia</i> – Dogmatörténeti fejlődés: A Logosz-Fiú és az Atya-Isten közötti viszony kérdése és a Nikaiai zsinat dogmatikai döntése.	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	Kessler: <i>Krisztológia</i> , 354–362.
<i>Krisztológia</i> – Dogmatörténeti fejlődés: Az Isten (Fia) és az ember egysége Jézus Krisztusban és a khalkédoni dogma megfogalmazása.	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	Kessler: <i>Krisztológia</i> , 362–380.
<i>Krisztológia</i> – Dogmatörténeti fejlődés: Néhány nagy hatású megértési modell.	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	Kessler: <i>Krisztológia</i> , 380–400.
<i>Krisztológia</i> – Dogmatörténeti fejlődés: A világegyház kihívása: Krisztus értelmezései és krisztológia a nyugati világon kívül.	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	Kessler: <i>Krisztológia</i> , 400–408.
<i>Krisztológia</i> – Szisztematikus reflexió: Feladat és módszer: hermeneutikai irányelvek; Jézus Krisztus – valódi ember és az igazi ember: egy új emberség kezdeményezője.	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	Kessler: <i>Krisztológia</i> , 409–419.
<i>Krisztológia</i> – Szisztematikus reflexió: Az egészen Istentől való ember: Jézus kötődése Istenhez: életének benső középpontja és forrása; Az egészen velünk és értünk élő ember: Jézus szolidáris proegzisztenciája mint Isten és az üdvösség közvetítése.	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	Kessler: <i>Krisztológia</i> , 419–436.
<i>Krisztológia</i> – Szisztematikus reflexió: Konfliktus, szenvedés és kereszthalál: Isten követének visszautasítása és az ő válasza.	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	Kessler: <i>Krisztológia</i> , 437–453.
<i>Krisztológia</i> – Szisztematikus reflexió: Feltámasztás és felmagasztalás: Jézus Krisztus célba érkezése Istenben és új jelenléte nálunk; Jézus Krisztus – Isten egészen velünk és érettünk: Isten emberré lett önközlése és az életre vezető út.	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	Kessler: <i>Krisztológia</i> , 453–470.
<i>Mariológia</i> – Megközelítés; Bibliai alapok.	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	Müller – Sattler: <i>Mariológia</i> , 161–172.
<i>Mariológia</i> – Dogmatörténeti fejlődés.	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	Müller – Sattler: <i>Mariológia</i> , 173–182.
<i>Mariológia</i> – Szisztematikus reflexió.	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	Müller – Sattler: <i>Mariológia</i> , 183–193.
Visszatekintés. Összegző előadás.	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	
Kötelező szakirodalom:		
1) Hans Kessler: <i>Krisztológia</i> , in: Theodor Schneider (szerk.), <i>A dogmatika kézikönyve</i> , 1. kötet, Budapest 1998, 251–254; 343–470.		
2) Alois Müller – Dorothea Sattler: <i>Mariológia</i> , in: Theodor Schneider (szerk.), <i>A dogmatika kézikönyve</i> , 2. kötet, Budapest 2000, 161–193.		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Bevezetés. Témák megbeszélése és kiosztása.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	
Krisztológia helyzete a jelenkori tudományban.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	- <i>A Szentírás és a krisztológia</i> . ¹ Pápai Biblia Bizottság, Enchiridion Vaticanum, 1984. 1.1.1.-1.1.4.;

		<p>1.1.10.; 2.</p> <p>- Joseph Ratzinger, <i>Bevezetés a keresztény hit világába</i>, Mentor, Marosvásárhely, 2008. 141-183.</p> <p>- Karl Rahner, <i>Mit jelent Jézust szeretni?</i>, Herder, Freiburg, 1992. 29-38.</p> <p>- Jitianu Liviu, <i>Krisztus, az Isten-ember</i>, Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár, 2007. 24-34.</p> <p>- Walter Kasper, <i>Jézus a Krisztus</i>, Vigilia, Bp., 1996. 13-25.</p> <p>- Karl Rahner, <i>A hit alapjai. Bevezetés a kereszténység fogalmába</i>, Agapé, Szeged, 1998. 152-170.</p>
<p>A Szentírás tanítása Jézus Krisztusról.</p>	<p>Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése</p>	<p>- <i>A Szentírás és a krisztológia</i>. Pápai Biblia Bizottság, Enchiridion Vaticanum, 1984. Második rész.</p> <p>- <i>DOMINUS IESUSⁱⁱ</i>. A Hittani Kongregáció DOMINUS IESUS nyilatkozata Jézus Krisztus és az Egyház egyetlen és egyetemesen üdvözítő voltáról. 2000. augusztus 6. I. fejezet</p> <p>- Gál Ferenc, <i>Jézus Krisztus a megváltó</i>, SZIT, Bp., 1972. 14-18., 43-74.</p>
<p>Alá- és felszálló krisztológia (Krisztológiai modellek).</p>	<p>Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése</p>	<p>- <i>A Szentírás és a krisztológia</i>. Pápai Biblia Bizottság, Enchiridion Vaticanum, 1984. 1.1.11.</p> <p>- Vanyó László, <i>Bevezetés az ókeresztény kor dogmatörténetébe</i>, SZIT, Bp.,</p>

		<p>1998. 356- 410.</p> <p>- Karl Rahner, <i>A hit alapjai. Bevezetés a kereszténység fogalmába</i>, Agapé, Szeged, 1998. 237-247.</p>
Jézus Krisztus, az Atya Fia.	<p>Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése</p>	<p>- <i>DOMINUS IESUS</i>. A Hittani Kongregáció DOMINUS IESUS nyilatkozata Jézus Krisztus és az Egyház egyetlen és egyetemesen üdvözítő voltáról. 2000. augusztus 6. II. fejezet</p> <p>- Taksonyi József – Kelemen Vendel, <i>Szentlélek</i>, SZIT, Bp., 1971. 37-70.</p> <p>- Gál Ferenc, <i>Jézus Krisztus a megváltó</i>, SZIT, Bp., 1972. 184-188.</p>
Jézus Krisztus, az ember.	<p>Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése</p>	<p>- <i>A Szentírás és a krisztológia</i>. Pápai Biblia Bizottság, Enchiridion Vaticanum, 1984. 1.1.6.-1.1.9.</p> <p>- Paul Tillich, <i>Rendszeres teológia</i>, Osiris, Bp., 2002. 311-324.</p> <p>- Szabó Ferenc, <i>A rejtett Isten útjain. Párbeszéd a hitről</i>, Róma, 1980. 34-46.</p> <p>- Joseph Ratzinger, <i>A názáreti Jézus</i>, I-III., SZIT, Bp., 2008.</p> <p>- Walter Kasper, <i>Jézus a Krisztus</i>, Vigilia, Bp., 1996. 13-25.</p> <p>- Gál Ferenc, <i>Jézus Krisztus a megváltó</i>, SZIT, Bp., 1972. 195-220.</p>
Jézus Krisztus, a Megváltó.	<p>Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése</p>	<p>- <i>DOMINUS IESUS</i>. A Hittani Kongregáció DOMINUS IESUS nyilatkozata Jézus Krisztus és az Egyház egyetlen és</p>

		<p>egyetemesen üdvözítő voltáról. 2000. augusztus 6. III. fejezet</p> <p>- Paul Tillich, <i>Rendszeres teológia</i>, Osiris, Bp., 2002. 357-363.</p> <p>- Walter Kasper, <i>Jézus a Krisztus</i>, Vigilia, Bp., 1996. 134-139.</p> <p>- Gál Ferenc, <i>Jézus Krisztus a megváltó</i>, SZIT, Bp., 1972. 181-184.</p> <p>- Karl Rahner, <i>A hit alapjai. Bevezetés a kereszténység fogalmába</i>, Agapé, Szeged, 1998. 231-237.</p>
Jézus Krisztus és az Egyház.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	<p>- <i>DOMINUS IESUS</i>. A Hittani Kongregáció DOMINUS IESUS nyilatkozata Jézus Krisztus és az Egyház egyetlen és egyetemesen üdvözítő voltáról. 2000. augusztus 6. Bevezetés. IV-VI.</p> <p>- Jitianu Liviu, <i>Krisztus, az Isten-ember</i>, Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár, 2007. 113-120.</p> <p>- Karl Rahner, <i>A hit alapjai. Bevezetés a kereszténység fogalmába</i>, Agapé, Szeged, 1998. 263-270.</p>
Mária Krisztus misztériumában.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	<p>- <i>REDEMPTORIS MATER</i>.ⁱⁱⁱ II. János Pál pápa enciklikája a Boldogságos Szűz Máriáról a zarándok Egyház életében. 1987. március 25. I. rész</p> <p>- Vanyó László, <i>Bevezetés az ókeresztény kor dogmatörténetébe</i>, SZIT, Bp., 1998. 348- 391-421., 548-</p>

		<p>553.</p> <p>-Hans Urs von Balthasar, <i>Mária az Egyház tanításában</i>, in: <i>Jézus és az Egyház anyja</i>, Prugg, 1987. 7-16.</p> <p>- Leo Scheffczyk – Anton Ziegenaus, <i>Mária az üdvtörténetben</i>, SZIT, Bp., 2004. 170- 180., 191-217., 235-250, 253-286.</p> <p>- Gál Ferenc, <i>Jézus Krisztus a megváltó</i>, SZIT, Bp., 1972. 80-93.</p>
Mária a zarándok Egyház középpontjában.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	<p>- <i>REDEMPTORIS MATER</i>. II. János Pál pápa enciklikája a Boldogságos Szűz Máriáról a zarándok Egyház életében. 1987. március 25. II. rész</p> <p>- Joseph Ratzinger, <i>Sion leánya. Az Egyház hite Máriáról</i>, in: <i>Jézus és az Egyház anyja</i>, Prugg, 1987. 24-59.</p> <p>- Leo Scheffczyk – Anton Ziegenaus, <i>Mária az üdvtörténetben</i>, SZIT, Bp., 2004. 181- 190., 226-235.</p>
Mária anyai közbenjárása.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	<p>- <i>REDEMPTORIS MATER</i>. II. János Pál pápa enciklikája a Boldogságos Szűz Máriáról a zarándok Egyház életében. 1987. március 25. III. rész.</p> <p>- Leo Scheffczyk – Anton Ziegenaus, <i>Mária az üdvtörténetben</i>, SZIT, Bp., 2004. 287- 325.</p>
Összegzés. A szemináriumi tevékenység kiértékelése.		
<p>Könyvészet: Gál Ferenc, <i>Jézus Krisztus a megváltó</i>, Szent István Társulat, Budapest, 1972.</p> <p>Rahner, Karl, <i>Mit jelent Jézust szeretni?</i>, Herder, Freiburg, 1992.</p> <p>Ratzinger, Joseph, <i>Bevezetés a keresztény hit világába</i>, Mentor, Marosvásárhely, 2008.</p>		

Scheffczyk, Leo – Ziegenaus, Anton, *Mária az üdvtörténetben*, Szent István Társulat, Budapest, 2004.

Jitianu Liviu, *Krisztus, az Isten-ember*, Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár, 2007.

Kasper, Walter, *Jézus a Krisztus*, Vigilia, Budapest, 1996.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy tartalma összhangban van mindazzal, ami ezen a szakterületen történik az ország többi egyetemén és külföldön egyaránt.
- A tantárgy elébe megy azoknak az elvárásoknak és szakmai szabványoknak, amelyeket a teológia szakterületének kutatói megfogalmaztak.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Feldolgozott anyag ismerete	vizsga	75%
	Interaktív jelenlét	számontartás	
10.5 Szeminárium / Labor	Minden releváns szöveg ismerete, egy választott téma bemutatása, résztvevők interaktív bevonása	megtartott referátum kiértékelése	25%
	Interaktív jelenlét	számontartás	

10.6A teljesítmény minimumkövetelményei

- Milyen formában történik a félévvégi vizsgáztatás? Szóbeli vizsga formájában. A teremben mindig három vizsgázó diák van jelen. A tételhúzást követően kb. 20 percet lehet készülni a felelésre. Ezt követően 10 percet kell beszélni a kihúzott tételben szereplő témáról. A fennmaradó 5 percben a vizsgáztató tanár tesz fel villámkérdéseket, ha ennek szükségét látja. Ha közvetlenül a tételhúzást követően a vizsgázó visszaadja a kihúzott tételt, másodikat is húzhat, ebben az esetben viszont két jeggyel kisebb lesz a végső értékelés.
- Milyen forrásanyagból lehet majd felkészülni a vizsgára? A tankönyv, amelyből fel lehet készülni a szóbeli vizsgára: Hans Kessler: *Krisztológia*, in: Theodor Schneider (szerk.), *A dogmatika kézikönyve*, 1. kötet, Budapest 1998, 251–254; 343–470. Alois Müller – Dorothea Sattler: *Mariológia*, in: Theodor Schneider (szerk.), *A dogmatika kézikönyve*, 2. kötet, Budapest 2000, 161–193.
- Legkésőbb melyik dátumig kapják meg a diákok a vizsgatételsort? A vizsgatételsort legkésőbb május 20-án kapja meg az évfolyam.
- Hány százalékot ér a végén a vizsgajegy? S hány százalékot a szemináriumi jegy? A szóbeli vizsga a végső jegy 75%-át jelenti, a szeminárium pedig annak 25%-át.
- Sor kerül parciális vizsgára? Ha igen, melyik tanítási héten? Nem lesz parciális vizsga.
- Pontosan mi a feladata annak, aki nem tud eleget tenni a szemináriummal kapcsolatos jelenléti kötelezettségének? Pontosan melyik dátumig kell majd elvégezni a pluszfeladatot? Szemináriumi foglalkozáson 75%-ban kötelező a jelenlét, tehát maximum 7x45 perc hiányzás megengedett. A megengedettnél több hiányzás indokoltságát a diák a szemináriumért felelős oktatóval előre megbeszéli, s azt is, hogy szükség van-e pluszfeladat elvégzésére, s ha igen, milyen határidőig kell azt benyújtani. Kötelező egy választott szemináriumi téma kidolgozása, bemutatása.

Kitöltés dátuma

2019.04.30

Előadás felelőse

Dr. Vik János

Szeminárium felelőse

Drd. András Szabolcs

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2019.04.30

Intézetigazgató

Dr. Zamfir Korinna

ⁱ Forrás: <http://uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=134>

ⁱⁱ Forrás: <http://uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=149>

ⁱⁱⁱ Forrás: <http://uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=94>